

AFGANISTANIN UMPIKUJA

Viime kuukausina on kinasteltu, onko Suomi sotaa käyvä maa. Onhan tilanne Afganistanissa kiristynyt niin, että maan rauhallisessa pohjoisosassa Mazar-i-Sharifissa partioivat suomalaisetkin ovat joutuneet useita kertoja tulituksen ja tienvarsipommien kohteeksi. Tappioitakin on kärsitty, ja suomalaiset ovat myös vastanneet heitä kohti avattuun tuleen.

Onko tuo nyt varsinaista sotaa, on makuasia. Mutta ei suomalaistenkaan osalta toiminta Afganistanissa enää mitään varsinaista kriisinhallintaa ole. Kaikissa tähänastisissa kriisinhallintaoperaatioissa suomalaiset ovat olleet tunnettuja jalkapartioistaan. Jalkapartio ei ole uhkaavan tuntuinen kuten suuri panssaroitu ajoneuvo. Mutta Afganistanissa suomalaisetkin partioivat vain panssaroiduilla ajoneuvoilla.

JUKKA KNUUTI

Monien Afganistanissa toimivien maiden kohdalla ei ole epäilystä, etteivät ne olisi sotaa käyviä maita. Kun jalkaväkijoukot hyökkäävät tykistön, kranaatinheittimien ja taisteluhelektoreiden tukemana, käydään ihan oikeasti sotaa. Sota on todellisuutta esimerkiksi Etelä-Afganistanissa. Helmandin maakunnassa toimivien brittien kaatuneiden määrä on jo yli 220 ja mukana olevat virolaisetkin ovat menettäneet kuusi miestä kaatuneina.

Brittiläisen **Damien Lewisin** kirja *Apache Down* (Sphere 2008 UK) antaa järkyttävän kuvauksen taistelujen rajuudesta ja talibanien fanaattisuudesta. Lukumääräinen ylivoima ja ennen kaikkea ylivoimainen aseistus ei auta, jos vastustaja on hullunrohkea ja täysin periksi antamaton. Osansa lienee huumeilla. Normaali taistelija taustusti kaatuu paikalleen saatuaan rintaansa kaksi luotia, eikä juokse bunkkeriin kuolemaan, kuten kirjan esi-merkin talibani tekee.

Toisessa tapauksessa Apache laukaisi singolla ampuneen taistelijan asemaan 20 laukauksen sarjan 30 mm:n tykillä. Mutta samasta poterosta lähtee jälleen singon kranaatti kohti brittitaistelijoita. Ja taas iskeytyy poteron ympärille 20 30-millistä kranaattia. Kun sama toistuu kolmannen kerran, päättää heko-pilotti laukaista sisukkaalle taistelijalle "henkilökohtaisen Hellfiren". 50-kiloinen ja vajaa kymmenen kiloa räjähdettä sisältävä ohjus vihdoin vaihtaa sitkeän sissin.

Apachen tulivoimalla luulisi hetkessä pyyhkäisevän talibanien vastarinnan. Heillä on parhaimmillaan kranaatinheittimiä, useimmiten kuitenkin tavallisesti vain kevytsinkoja, raskaita konekiväärejä ja tavanomaisia jalkaväen aseita. Mitä ne ovat verrattuina Apachen 30 millin tykkiin, Hellfire-ohjuksiin tai kamottaviin 2,7 tuuman CRV7-raketteihin. Jokaisessa raketissa on 80 kappaletta volframista tehtyä flesettä, nuolta, jotka äänen nopeudella lentäessään tekevät hirveää jälkeä, mihin ne ikinä osuvatkin.

Lentäjistä sanotaan, että heidän on helppo tulittaa tunnontuskia saamatta, koska he eivät näe tulituksen uhria läheltä. Tämä ei pidä paikkaansa Apache-pilotin suhteen. Vaikka hän ampuukin parin kilometrin päästä, 127 kertaa suurentava optinen tähtäin näyttää hänelle maalinsa kasvonilmeekin. Kun tulituksen yhteydessä automaattisesti toimivan videon kuvia katsotaan operaatioiden de-briefingeissä suurelta plasmaruudulta, aiheuttaa näky joillekin lentäjille painajaisunia.

Maalien löytäminen on vaikeaa, sillä talibanit käyttävät tarvittaessa häikäilemättä hyväkseen siviilejä ja sijoittavat esimerkiksi kranaatinheittimen keskelle markkinatoria. Oma luokkaansa oli tienvarsipomia asettanut mies, jolla oli mukanaan viisivuotias poikansa.

Kirjaa lukiessa tulee paha olo. Brittilentäjät kertovat stressistään, peloistaan ja uupumuksestaan. Kuitenkaan he eivät puolen vuoden Afganistan-palveluksen aikana joudu kertaakaan esimerkiksi it-ohjuksen kohteeksi. Mitä on taliban-taistelijoiden stressi, uupumus ja pelko, kun heitä aseistukseltaan tasavertaisen jalkaväen lisäksi tulittaa kaukaa näkevä ja tarkasti ampuva taistelu-heko valtavalla aseistuksellaan.

Talibanit tuntuvat kuitenkin kaikesta huolimatta kestävän. Ulkomaisten joukkojen tappiot kasvavat ja sotatoimet leviävät aiemmin rauhallisille alueille, kuten suomalaisetkin ovat saaneet kokea. Voiko tällaisen todella epäsymmetrisen sodan lopputulos olla muu, kuin että Nato-maat sekä kumppanit väsyvät. Kukaan ei ole koskaan saanut Afganistania hallintaansa. Britit yrittivät sitä turhaan runsaat 100 vuotta sitten. Neuvostoliiton oli pakko vetäytyä 1980-luvulla. Pystyykö hajanainen liittokunta parempaan? Vaikea uskoa, että pystyisi.

Nyt entistä monipuolisempi Aktia palveluksessasi

pankkipalvelut • vakuutukset • kiinteistönvälitys

Tervetuloa konttoriimme!

Ajanvaraukset numerosta 010 247 100*

*kiinteästä linjasta 8,21 snt/puhelu + 5,90 snt/min, matkapuhelimesta 8,21 snt/puhelu + 16,90snt/min

Aktia